T087 TKL 5 (26) Luận Thập Địa Kinh Q6

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 6

LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH
QUYEÅN 6

Ñòa 4: ÑÒA DIEÄM

Luaän: Ñòa thöù tö cuûa baäc Boà-taùt laø ñòa Dieäm, töùc laø döïa vaøo Tam- muoäi thanh tònh cuûa Boà-taùt kia, hieån baøy söï laõnh hoäi, haønh trì ñuùng nhö thaät nôi Trí thanh tònh. Söï sai bieät cuûa ñòa naøy coù boán phaàn: 1. Phaàn neâu nhaân taêng tröôûng cuûa söï tu haønh ñoái trò ñaït thanh tònh. 2. Phaàn neâu söï thanh tònh. 3. Phaàn neâu söï tu haønh ñoái trò taêng tröôûng. 4. Phaàn neâu quaû. Nhaân taêng tröôûng cuûa söï tu haønh ñoái trò thanh tònh; laø möôøi phaùp Minh nhaäp. Kinh: “Baáy giôø, Boà-taùt Kim Cang Taïng noùi: Naøy caùc Phaät töû! Neáu Boà-taùt ñaït ñöôïc Ñòa thöù ba cuûa baäc Boà-taùt, ñaày ñuû aùnh saùng thanh tònh roài, muoán chöùng ñaéc Ñòa thöù tö cuûa baäc Boà-taùt thì phaûi duøng möôøi phaùp Minh nhaäp ñeå hoäi nhaäp Ñòa thöù tö. Nhöõng gì laø möôøi? Ñoù laø: 1. Löôïng xeùt veà caûnh giôùi cuûa chuùng sinh ñeå minh nhaäp. 2. Löôïng xeùt veà theá giôùi ñeå minh nhaäp. 3. Löôïng xeùt veà Phaùp giôùi ñeå minh nhaäp. 4. Löôïng xeùt veà Hö khoâng giôùi ñeå minh nhaäp. 5. Löôïng xeùt veà Thöùc giôùi ñeå minh nhaäp. 6. Löôïng xeùt veà Duïc giôùi ñeå minh nhaäp. 7. Löôïng xeùt veà Saéc giôùi ñeå minh nhaäp. 8. Löôïng xeùt veà Voâ saéc giôùi ñeå minh nhaäp. 9. Löôïng xeùt veà caûnh giôùi cuûa taâm thuø thaéng quyeát ñònh tin töôûng ñeå minh nhaäp.

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 6 607

10. Löôïng xeùt veà caûnh giôùi cuûa taâm lôùn lao quyeát ñònh tin töôûng ñeå minh nhaäp. Boà-taùt do möôøi phaùp Minh nhaäp naøy maø ñöôïc tieán vaøo Ñòa thöù tö”. Luaän: Phaùp Minh nhaäp: laø chöùng ñaéc aùnh saùng cuûa trí ñòa, döïa vaøo aùnh saùng cuûa Trí aáy ñeå hoäi nhaäp trong giaùo phaùp do Nhö Lai thuyeát giaûng. Trí aáy goïi laø Phaùp Minh nhaäp. Phaùp do Phaät neâu giaûng, Boà-taùt duøng chaùnh quaùn ñeå löôïng xeùt, nhaän bieát ñuùng nhö thaät, hai xöù ñeàu thuaän haønh. Söï

löôïng xeùt aáy coù möôøi loaïi sai khaùc: 1. Sai khaùc do löôïng xeùt phaân bieät veà caûnh giôùi chuùng sinh laø giaû danh. Nhö kinh noùi: “Löôïng xeùt veà caûnh giôùi chuùng sinh ñeå minh nhaäp”. 2. Phaân bieät do y truù. Nhö kinh noùi: “Löôïng xeùt veà theá giôùi ñeå minh nhaäp”. 3. Phaân bieät do nhieãm. Nhö Kinh noùi: “Löôïng xeùt veà phaùp giôùi ñeå minh nhaäp”. 4. Phaân bieät do voâ taän. Nhö Kinh noùi: “Löôïng xeùt veà hö khoâng giôùi ñeå minh nhaäp”. 5. Phaân bieät do nöông döïa vaøo nhieãm tònh. Nhö Kinh noùi: “Löôïng xeùt veà thöùc giôùi ñeå minh nhaäp”. 6. Phaân bieät do phieàn naõo-söû caáu nhieãm. Nhö Kinh noùi: “Löôïng xeùt veà Duïc giôùi ñeå minh nhaäp. Löôïng xeùt veà Saéc giôùi ñeå minh nhaäp (7). Löôïng xeùt veà Voâ saéc giôùi ñeå minh nhaäp (8)”. 9. Phaân bieät do thanh tònh. Nhö Kinh noùi: “Löôïng xeùt veà caûnh giôùi cuûa taâm thuø thaéng quyeát ñònh tin töôûng ñeå minh nhaäp. Löôïng xeùt veà caûnh giôùi cuûa taâm loán lao quyeát ñònh tin töôûng ñeå minh nhaäp (10)”. Trong ñoaïn naøy: - Phieàn naõo, söû caáu nhieãm; töùc laø chæ cho ba coõi. - Thanh tònh: Nôi hai caâu sau (9, 10): Moät laø döïa vaøo phieàn naõo nhöng khoâng nhieãm, hai laø döïa vaøo nghóa ñoàng vaø chaúng ñoàng; khoâng xaû boû chuùng sinh vaø haøng Thanh vaên ... Theá naøo laø Phaàn thanh tònh? Töùc laø ôû nôi nhaø cuûa Nhö Lai chuyeån sang coù uy löïc. Kinh: “Naøy caùc Phaät töû! Boà-taùt aáy ñaït ñöôïc ñòa Dieäm cuûa baäc Boà-taùt, töùc ôû nôi nhaø cuûa Nhö Lai chuyeån sang coù uy löïc, ñaït phaùp beân trong kia, duøng möôøi loaïi phaùp trí ñeå giaùo hoùa thaønh töïu ñaày ñuû. Nhöõng gì laø möôøi? Ñoù laø:

1. Taâm khoâng thoái chuyeån. 2. Ñoái vôùi Tam baûo quyeát ñònh hoaøn toaøn cung kính, troïn veïn. 3. Phaân bieät quaùn xeùt veà haønh sinh dieät. 4. Phaân bieät quaùn xeùt veà töï taùnh cuûa caùc phaùp chaúng sinh. 5. Phaân bieät quaùn xeùt veà söï thaønh hoaïi cuûa theá gian. 6. Phaân bieät quaùn xeùt veà choã höõu sinh cuûa nghieäp. 7. Phaân bieät quaùn xeùt veà theá gian, Nieát-baøn. 8. Phaân bieät quaùn xeùt veà söï sai bieät nôi nghieäp vaø theá giôùi chuùng sinh. 9. Phaân bieät quaùn xeùt veà söï sai bieät nôi phaïm vi tröôùc, sau. 10. Phaân bieät quaùn xeùt veà choã taän cuøng cuûa voâ sôû höõu. Caùc Phaät töû! Boà-taùt nhö vaäy, vôùi möôøi loaïi phaùp trí giaùo hoùa thaønh thuïc, töùc laø ôû nôi nhaø cuûa Nhö Lai chuyeån sang coù uy löïc, ñaït ñöôïc phaùp beân trong kia”. Luaän: Theá naøo laø ôû nôi nhaø cuûa Nhö Lai chuyeån sang coù uy löïc? Töùc laø nöông vaøo trí ña vaên roát raùo, tröø dieät moïi chöôùng ngaïi cuûa trí, thaâu nhieáp choã thuø thaéng. ÔÛ ñaây, nhaø cuûa Nhö Lai thanh tònh thuø thaéng nhö vaäy, do ñoù goïi laø ñaït ñöôïc phaùp beân trong kia. Töï thaân cuûa Nhö Lai hieän coù caùc phaùp, do caùc phaùp aáy hieån baøy veà Nhö Lai, töùc laø möôøi loaïi phaùp trí giaùo hoùa thaønh thuïc. Phaùp minh nhaäp aáy ñoàng thôøi ñaït ñöôïc, neân bieát. Boà-taùt laïi coù boán loaïi trí ñeå giaùo hoùa, goïi laø phaùp trí giaùo hoùa thaønh thuïc. Boán loaïi trí laø: 1. Trí töï truù xöù roát raùo. Nhö kinh noùi: “Taâm khoâng thoái chuyeån”. 2. Trí ñoàng kính Tam baûo roát raùo. Nhö kinh noùi: “Ñoái vôùi Tam baûo quyeát ñònh hoaøn toaøn cung kính troïn veïn”. 3. Trí chaân nhö. Nhö kinh noùi: “Phaân bieät quaùn xeùt veà haønh sinh dieät. Phaân bieät quaùn xeùt veà töï taùnh cuûa caùc phaùp chaúng sinh”. 4. Trí phaân

bieät ñieàu ñaõ thuyeát giaûng. Nhö kinh noùi: “Phaân bieät quaùn xeùt veà söï thaønh hoaïi cuûa theá gian. Phaân bieät quaùn xeùt veà söï höõu sinh cuûa nghieäp. Phaân bieät quaùn xeùt veà theá gian, Nieát-baøn...”. Töï truù xöù cuûa Boà-taùt; laø phaùp Ñaïi thöøa. Hai phaùp ñaàu ôû ñaây: Taâm khoâng thoái chuyeån taâm ñoái vôùi Tam baûo quyeát ñònh hoaøn toaøn cung kính troïn veïn. Hai trí ñaàu tieân naøy laø trí töï truù xöù roát raùo vaø trí ñoàng kính Tam baûo roát raùo, ñeå giaùo hoùa thaønh thuïc. Hai phaùp tieáp theo laø phaân bieät quaùn xeùt veà caùc haønh sinh dieät. Phaân bieät quaùn xeùt veà töï taùnh cuûa caùc phaùp chaúng sinh, laø trí chaân nhö. Nghóa laø quaùn veà chuùng sinh vaø phaùp ñeàu voâ ngaõ. Thöù töï phaân bieät nhö

vaäy neân bieát. Phaàn coøn laïi; laø trí phaân bieät ñieàu ñaõ thuyeát giaûng. Boà-taùt laïi döïa vaøo choã nhieãm-tònh cuûa phieàn naõo. Theo choã nhieãm cuûa phieàn naõo, thì do phieàn naõo naøo maø nhieãm? Tònh voán coù thì tuøy theo maø tònh. Theá naøo laø theo choã nhieãm cuûa phieàn naõo? Töùc laø thuaän vôùi khí theá gian. Nhö kinh noùi: “Phaân bieät quaùn xeùt veà söï thaønh hoaïi cuûa theá gian”. Chuùng sinh-theá gian sinh-cuøng nhaân thoï sinh. Nhö kinh noùi: “Phaân bieät quaùn xeùt veà choã höõu sinh cuûa nghieäp”. Theá naøo laø phieàn naõo caáu nhieãm? Töùc laø theá gian. Theá naøo laø tònh voán coù? Töùc laø Nieát-baøn. Nhö kinh noùi: “Phaân bieät quaùn xeùt veà theá gian, Nieát-baøn”. Theá naøo laø tuøy theo maø tònh? Laø trong theá giôùi cuûa chö Phaät, giaùo hoùa chuùng sinh thaønh thuïc veà töï nghieäp. Nhö kinh noùi: “Phaân bieät quaùn xeùt veà söï sai bieät nôi chuùng sinh-theá giôùi-nghieäp”. Phieàn naõo nhieãm vaø tònh, töùc laø phaïm vi tröôùc vaø phaïm vi sau. Nhö kinh noùi: “Phaân bieät quaùn xeùt veà söï sai bieät nôi phaïm vi tröôùc-sau”. Phaïm vi tröôùc-sau kia khoâng giaûm khoâng taêng. Nhö kinh noùi: “Phaân bieät quaùn xeùt veà choã taän cuøng cuûa voâ sôû höõu”. ÔÛ trong phaùp nhieãm, khoâng thaáy moät phaùp coù theå giaûm. ÔÛ trong phaùp tònh khoâng thaáy moät phaùp coù theå taêng. Theá naøo laø ñoái trò? Laø tu haønh taêng tröôûng, coù hai loaïi: 1. Tu haønh ngaên chaän phieàn naõo caáu nhieãm. 2. Tu haønh ngaên chaän Tieåu thöøa. Theá naøo laø ngaên chaän phieàn naõo caáu nhieãm? Laø tu haønh caùc phaùp phaàn Boà-ñeà. Kinh: “Boà-taùt aáy, an truù nôi ñòa Dieäm cuûa baäc Boà-taùt naøy roài, quaùn veà noäi thaân theo thaân maø quaùn xeùt, tinh tieán, nhaát taâm döùt tröø moïi tham- öu cuûa theá gian. Quaùn ngoaïi thaân, theo thaân maø quaùn xeùt, tinh tieán, nhaát taâm dieät tröø moïi tham öu-cuûa theá gian. Quaùn noäi-ngoaïi thaân theo thaân maø quaùn xeùt, sieâng naêng tinh tieán, nhaát taâm, döùt tröø moïi tham aùi, lo buoàn cuûa theá gian. Quaùn noäi thoï-ngoaïi thoï-noäi ngoaïi thoï nhö vaäy. Quaùn noäi taâm-ngoaïi taâm-noäi ngoaïi taâm nhö vaäy. Quaùn noäi phaùp theo phaùp maø quaùn xeùt nhö vaäy, sieâng naêng tinh tieán nhaát taâm tröø boû tham-öu cuûa theá gian. Quaùn ngoaïi phaùp, theo phaùp maø quaùn xeùt, tinh tieán, nhaát taâm döùt tröø moïi tham, öu cuûa theá gian. Quaùn noäi ngoaïi phaùp theo phaùp maø quaùn xeùt, tinh tieán, nhaát taâm döùt tröø moïi tham aùi-lo buoàn cuûa theá gian.

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 6 610

Boà-taùt aáy, ñoái vôùi caùc phaùp aùc, baát thieän chöa sinh thì laøm cho chuùng khoâng sinh. Chuùng saép sinh thì sieâng naêng tinh taán phaùt taâm chaùnh ñoaïn. Ñoái vôùi caùc phaùp aùc, baát thieän ñaõ sinh thì ñoaïn tröø. Chuùng saép sinh nöõa thì sieâng naêng tinh tieán phaùt taâm chaùnh ñoaïn. Ñoái vôùi caùc phaùp thieän chöa sinh thì khieán cho sinh. Chuùng saép sinh thì sieâng naêng tinh tieán phaùt taâm chaùnh haønh. Ñoái vôùi caùc phaùp thieän ñaõ sinh, thì khieán cho chuùng an truù, khoâng maát, tu taäp ñaày ñuû, laøm taêng tröôûng roäng khaép. Chuùng saép sinh nöõa thì sieâng naêng tinh tieán phaùt taâm chaùnh haønh. Boà- taùt aáy, tu haønh boán nhö yù phaàn. Thaønh töïu duïc ñònh ñoaïn haønh, tu nhö yù phaàn, döïa vaøo söï nhaøm chaùn, döïa vaøo söï xa lìa, döïa vaøo söï dieät tröø, hoài höôùng veà Xaû. Thaønh töïu tinh tieán ñònh ñoaïn haønh, tu nhö yù phaàn, döïa vaøo söï nhaøm chaùn, döïa vaøo söï xa lìa, döïa vaøo söï dieät tröø, hoài höôùng veà Xaû. Thaønh töïu taâm ñònh ñoaïn haønh, tu nhö yù phaàn, döïa vaøo söï nhaøm chaùn, döïa vaøo söï xa lìa, döïa vaøo söï dieät tröø, hoài höôùng veà Xaû. Thaønh töïu tö duy ñònh ñoaïn haønh, tu nhö yù phaàn, döïa vaøo söï nhaøm chaùn, döïa vaøo söï xa lìa, döïa vaøo dieät tröø hoài höôùng veà Xaû. Boà-taùt aáy, tu haønh tín caên, döïa vaøo söï nhaøm chaùn, döïa vaøo söï xa lìa, döïa vaøo söï dieät tröø, hoài höôùng veà Xaû. Tu haønh tinh tieán caên, döïa vaøo söï nhaøm chaùn, döïa vaøo söï xa lìa, döïa vaøo söï dieät tröø, hoài höôùng veà Xaû. Tu haønh nieäm caên ñònh caên-tueä caên döïa vaøo söï nhaøm chaùn, döïa vaøo söï xa lìa, döïa vaøo söï dieät tröø, hoài höôùng veà Xaû. Boà-taùt aáy, tu haønh veà naêm löïc (Tín-tinh tieán-nieäm-ñònh-tueä) ñeàu döïa vaøo söï nhaøm chaùn, döïa vaøo söï xa lìa, döïa vaøo söï dieät tröø, hoài höôùng veà Xaû. Boà-taùt naøy, tu haønh veà baûy giaùc phaàn (Nieäm-traïch phaùp-tinh tieán- hyû-khinh an-ñònh-xaû) ñeàu döïa vaøo söï nhaøm chaùn, döïa vaøo söï xa lìa, döïa vaøo söï dieät tröø, hoài höôùng veà Xaû. Boà-taùt aáy, tu haønh veà taùm ñaïo (Chaùnh kieán-chaùnh tö duy-chaùnh ngöõ-chaùnh nghieäp-chaùnh maïng-chaùnh tinh tieán-chaùnh nieäm-chaùnh ñònh) ñeàu döïa vaøo söï nhaøm chaùn, döïa vaøo söï xa lìa, döïa vaøo söï dieät tröø, hoài höôùng veà Xaû". Luaän: Theá naøo laø tu haønh ngaên chaän Tieåu thöøa? Laø khoâng xaû boû taát caû chuùng sinh, maø tu haønh phaùp trôï Boà-ñeà phaàn. Kinh: "Boà-taùt naøy, do taâm khoâng xaû boû taát caû chuùng sinh cho neân haønh trì. Do baûn nguyeän phaùt khôûi ñaõ thuaàn thuïc troïn veïn, cho neân duøng Ñaïi Bi laøm ñaàu, thaønh töïu taâm Ñaïi Töø, quaùn xeùt trí Nhaát thieát trí, ñeå daáy khôûi vieäc laøm trang nghieâm coõi Phaät, vì ñeå ñaày ñuû caùc phaùp voâ uùy-möôøi

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 6 611

löïc- möôøi taùm phaùp baát coäng, caùc töôùng toát trang nghieâm cuûa Phaät, ñaày ñuû aâm thanh vi dieäu, ñeå caàu haïnh thuø thaéng toái thöôïng, ñeå tuøy thuaän maø laõnh hoäi phaùp Phaät heát möïc saâu xa vaø giaûi thoaùt, ñeå tö duy veà phöông tieän lôùn, cho neân haønh trì". Luaän: Taâm khoâng xaû boû taát caû chuùng sinh. Taâm khoâng xaû boû chuùng sinh aáy coù boán loaïi: 1. Khôûi ñaàu. 2. Lôïi ích.

3. Mong caàu. 4. Haønh trì. - Khôûi ñaàu, töùc laø baûn nguyeän. Nhö kinh noùi: “Baûn nguyeän phaùt khôûi ñaõ thaønh thuïc troïn veïn”. - Lôïi ích, laø thöông xoùt. Nhö kinh noùi: “Laáy Ñaïi Bi laøm ñaàu, thaønh töïu taâm Ñaïi Töø”. - Mong caàu, laø caàu ñaït trí Phaät. Nhö kinh noùi: “Quaùn xeùt trí Nhaát thieát trí”. - Haønh trì, laø tu haønh. Tu haønh coù naêm thöù. 1. Tu haønh nôi coõi tònh. Nhö kinh noùi: “Ñeå phaùt khôûi vieäc laøm trang nghieâm coõi Phaät”. 2. Tu haønh daáy khôûi phaùp Phaät. Nhö kinh noùi: “Ñeå ñaày ñuû caùc phaùp voâ uùy-möôøi löïc-möôøi taùm phaùp baát coäng, caùc töôùng toát trang nghieâm cuûa Phaät, ñaày ñuû aâm thanh vi dieäu”. AÂm thanh vi dieäu; laø tieáng loa phaùp. 3. Tu haønh theo phöông tieän cuûa ñòa kia khoâng heà chaùn ñuû. Nhö kinh noùi: “Ñeå caàu ñaït haïnh thuø thaéng toái thöôïng”. 4. Tu haønh hoäi nhaäp nôi ñòa khoâng thoái chuyeån. Nhö kinh noùi: “Tuøy thuaän maø laõnh hoäi phaùp Phaät heát möïc saâu xa vaø giaûi thoaùt”. 5. Tu haønh giaùo hoùa chuùng sinh. Nhö kinh noùi: “Ñeå tö duy veà phöông tieän lôùn cho neân haønh trì”. Ñoù goïi laø phaàn Tu haønh ñoái trò taêng tröôûng. Theá naøo laø phaàn quaû cuûa söï tu haønh ñoái trò taêng tröôûng? Kinh: “Boà-taùt aáy, ñoái vôùi thaân kieán hieän coù, ñöôïc xem laø ñöùng ñaàu, ñoái vôùi ngaõ-nhaân-chuùng sinh-thoï maïng-aám-giôùi- nhaäp-ngaõ maïn, caùc söï vieäc nhö vaäy daáy khôûi hieän ra hay aån maát, tö duy, vaø quaùn xeùt nhieàu, vì ñoái trò, vì ngaõ, vì giöõ gìn, vì nôi tham tröôùc. Caùc söï vieäc nhö vaäy, Boà-taùt aáy thaûy ñeàu ñoaïn töø”. Luaän: Quaû cuûa söï tu haønh ñoái trò taêng tröôûng; laø trí cuûa ngaõ, trí lôùn, ngaõ

tu haønh, laø söï tu taäp cuûa ngaõ. Nhö vaäy, cuøng vôùi caùc söï vieäc hieän ra-aån maát... thaûy ñeàu dieät töø. Hieän ra, laø nghóa cuûa Tam-muoäi phaùt khôûi. AÅn giaáu, laø nghóa cuûa Tam-muoäi döùt maát. Choã thaûy ñeàu dieät töø cuûa Boà-taùt, laïi coù naêm thöù: 1. Goác. 2. Daáy khôûi. 3. Haønh. 4. Giöõ gìn. 5. Loãi laàm. - Goác; töùc laø döïa vaøo thaân kieán laøm goác. Ngaõ maïn vôùi chuùng sinh, ngaõ maïn vôùi phaùp coù sai bieät nhö vaäy. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy, ñoái vôùi thaân kieán hieän coù, ñöôïc xem laø ñöùng ñaàu...”. - Daáy khôûi, laø khôûi tö duy khoâng chaân chaùnh. Nhö kinh noùi: “Tö duy”. - Haønh, laø khieán cho keû khaùc nhaän bieát. Nhö kinh noùi: “Quaùn xeùt nhieàu”. - Giöõ gìn, laø luoân luoân quaùn xeùt, daáy khôûi ngaõ töôûng vaø thoï trì. Nhö kinh noùi: “Vì ñoái trò, vì ngaõ, vì giöõ gìn.” - Loãi laàm, laø caùc söï vieäc nhö choán an oån cuûa taâm. Nhö kinh noùi: Vì nôi tham tröôùc”. Caùc vieäc hieän ra-aån maát... trong söï vieäc hoïc-haønh nhö vaäy thaûy ñeàu xa lìa. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy, ñoái vôùi caùc söï vieäc nhö vaäy thaûy ñeàu ñoaïn töø”. Ñaây laø döïa vaøo phieàn naõo caáu nhieãm maø sinh quaû xa lìa. Kinh: “Boà-taùt aáy, ñoái vôùi nghieäp khoâng theå taïo taùc hieän coù, ñoái vôùi caùc thöù phieàn naõo caáu nhieãm bò Nhö Lai quôû traùch, taát caû ñeàu khoâng haønh trì. Ñoái vôùi nghieäp coù theå taïo taùc hieän coù, thuaän theo haïnh Boà-taùt, ñöôïc Nhö Lai taùn thaùn, taát caû ñeàu tu haønh ñuùng ñaén”. Luaän: Nghieäp khoâng theå taïo taùc hieän coù; coù hai loaïi söï vieäc voán khoâng neân laøm: 1. Khoâng toân kính Nhö Lai, Phaät khoâng taùn thaùn. 2. Sôï tieáng taêm xaáu, sinh phieàn naõo. Nhö kinh noùi: “Boà-taùt aáy, ñoái vôùi nghieäp khoâng theå taïo taùc...”. Nghieäp coù theå

taïo taùc hieän coù; coù hai loaïi söï vieäc, do ñoù neân laøm: 1. Thaáy roõ khoâng coù danh lôïi xaáu aùc, thuaän theo haïnh Boà-taùt. 2. Toân kính Nhö Lai, ñöôïc Phaät taùn thaùn. Nhö kinh noùi: “Ñoái vôùi

nghieäp coù theå taïo taùc hieän coù…”. Ñaây laø döïa vaøo nghieäp caáu nhieãm, sinh quaû xa lìa. “Boà-taùt aáy laïi chuyeån ñoåi, tuøy töøng choã, töøng nôi, vôùi trí phöông tieän phaùt khôûi tu taäp trôï ñaïo phaàn. Nhö vaäy vaø nhö vaäy, thaønh töïu taâm Nhuaän ích”, boán möôi caâu nhö vaäy... hieån baøy boán loaïi quaû: 1. ÔÛ trong coâng ñöùc thuø thaéng, sinh taâm mong muoán taêng thöôïng. 2. Trong söï toân kính ngöôøi thuyeát phaùp kia, khôûi haønh baùo aân. 3. Trong haønh phöông tieän kia, phaùt khôûi sieâng naêng tinh tieán. 4. Nôi söï mong muoán taêng thöôïng kia, caûnh giôùi cuûa taâm goác luoân ñaày ñuû. Theá naøo laø ôû trong coâng ñöùc thuø thaéng, sinh taâm mong muoán taêng thöôïng? Kinh: “Boà-taùt aáy laïi chuyeån ñoåi, tuøy choã tuøy nôi vôùi trí phöông tieän vaø phaùt khôûi tu haønh trôï ñaïo phaàn. Nhö vaäy vaø nhö vaäy, thaønh töïu taâm nhuaän ích, taâm meàm dòu, taâm thuaän hôïp, taâm an oån vui thích, taâm khoâng nhieãm, taâm chuyeån sang caàu ñaït haïnh thuø thaéng toái thöôïng, taâm chuyeån sang caàu ñaït thaéng trí, taâm cöùu ñoä taát caû theá gian, taâm cung kính caùc baäc Thaày vaø tuøy thuaän thoï giaùo, taâm thuaän theo phaùp ñöôïc nghe maø tu haønh”. Luaän: Nôi ñoaïn naøy: Tuøy choã tuøy nôi vôùi trí phöông tieän maø phaùt khôûi tu haønh; laø tu haønh khoâng xaû boû taát caû chuùng sinh, nhö tröôùc ñaõ noùi. Trôï ñaïo phaàn: laø taát caû chi ñaïo cuûa phaùp Boà-ñeà phaàn. Nhö vaäy vaø nhö vaäy, thaønh töïu taâm nhuaän ích; laø yeâu kính vaø mong muoán saâu xa. Taâm nhuaän ích aáy coù ba loaïi töôùng: 1. Thuø thaéng do öa thích haønh trì. Nhö kinh noùi: “Taâm meàm dòu”. 2. Thuø thaéng do Tam-muoäi töï taïi. Nhö kinh noùi: “Taâm thuaän hôïp”. 3. Thuø thaéng do ñoái trò lìa loãi laàm. Nhö kinh noùi: “Taâm an oån vui veû”. Loãi laàm kia laïi coù saùu loaïi: 1. Loãi laàm veà aên uoáng. Hoaëc loãi laàm do coù taâm ganh gheùt trong söï thuyeát phaùp. Ñoái trò vieäc naøy, nhö kinh noùi: “Taâm khoâng caáu nhieãm”. 2. Loãi laàm do ít mong muoán veà coâng ñöùc. Khoâng öa thích haønh trì nhieàu boá thí, ñaàu ñaø. Ñoái trò vieäc naøy, nhö kinh noùi: “Taâm chuyeån sang caàu ñaït haïnh thuø thaéng, toái thaéng”. 3. Loãi laàm do ít mong muoán trí tueä, khoâng thích caàu ñaït thaéng trí.

Ñoái trò vieäc naøy, nhö kinh noùi: “Taâm chuyeån sang caàu ñaït thaéng trí”. 4. Loãi laàm do bieáng treã, khoâng sieâng naêng giaùo hoùa chuùng sinh. Ñoái trò vieäc naøy nhö kinh noùi: “Taâm cöùu ñoä taát caû theá gian”. 5. Loãi laàm do töï kieán thuû, ñoái vôùi giaùo phaùp toân quyù, taâm khoâng tuøy thuaän. Ñoái trò vieäc naøy nhö kinh noùi: “Taâm cung kính caùc baäc thaày vaø tuøy thuaän thoï giaùo”. 6. Loãi laàm do xaû boû heát, khoâng theo lôøi giaûng noùi ñeå haønh trì. Ñoái trò vieäc naøy nhö kinh noùi: “Taâm thuaän theo phaùp ñöôïc nghe, maø tu haønh”. “Nhö vaäy, thaønh töïu taâm nhuaän ích…”: Möôøi caâu naøy goïi laø Quaû ôû trong coâng ñöùc thuø thaéng, sinh taâm mong muoán taêng thöôïng. Theá naøo laø trong söï toân kính

ngöôøi thuyeát phaùp kia, khôûi haønh baùo aân? Kinh: “Boà-taùt aáy thaønh töïu taâm bieát aân, taâm bieát baùo aân nhö vaäy, chuyeån sang nhu hoøa, cuøng truù nôi an laïc. Thaønh töïu taâm chaùnh tröïc, taâm meàm dòu, khoâng coù haønh theo röøng raäm phieàn naõo, khoâng coù dua nònh, khoâng coù ngaõ maïn, kheùo thoï nhaän söï chæ daïy, ñaït ñöôïc yù cuûa ngöôøi thuyeát giaûng, thaønh töïu taâm thieän nhö vaäy, thaønh töïu taâm tòch dieät nhö vaäy, thaønh töïu taâm hoaøn toaøn tòch dieät nhö vaäy”. Luaän: Trong söï toân kính ngöôøi thuyeát phaùp kia, phaùt khôûi haønh baùo aân, taâm bieát aân kia… Möôøi caâu thöù hai (ñôït 2) naøy ñaõ chæ roõ veà ñieàu aáy. ÔÛ ñaây: Thaønh töïu taâm bieát aân; laø haønh baùo aân cuûa haønh tuøy thuaän. Haønh baùo aân coù chín loaïi: 1. Döïa vaøo söï toân kính khôûi taâm baùo aân. Nhö kinh noùi: “Taâm bieát baùo aân”. Döïa vaøo ñoàng phaùp, khôûi taâm daãn daét, giuùp ñôõ. Nhö kinh noùi: “Taâm chuyeån sang nhu hoøa, cuøng truù nôi an laïc”. 2. Döïa vaøo neûo haønh phaùp maø tuøy thuaän thoï nhaän söï giaùo hoùa phaùt khôûi khaû naêng nhaãn chòu caùc vieäc. Nhö kinh noùi: “Taâm chaùnh tröïc, taâm meàm dòu”. 3. Döïa vaøo söï thoï duïng aên uoáng, ôû choã thí chuû, khoâng che giaáu loãi laàm cuûa mình, khoâng khoe khoang ñöùc ñoä cuûa mình. Nhö kinh noùi: “Khoâng coù haønh theo röøng raäm phieàn naõo, khoâng coù dua nònh quanh co”. 4. Döïa vaøo coâng ñöùc thuø thaéng cuûa mình, khoâng khôûi taâm cao ngaïo. Nhö kinh noùi: “Khoâng coù ngaõ maïn”. 5. Döïa vaøo söï giaùo hoùa, thoï nhaän ñuùng ñaén lôøi giaûng noùi. Nhö kinh noùi: “Kheùo thoï nhaän söï chæ daïy”.

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 6 615

6. Döïa vaøo söï chæ daïy, thoï nhaän khoâng ñieân ñaûo. Nhö kinh noùi: “Ñaït ñöôïc yù cuûa ngöôøi thuyeát giaûng”. Boà-taùt nhö vaäy ôû nôi baäc toân kính kia maø tu taäp haønh baùo aân. 7. Thaønh töïu taâm thieän nhö vaäy; laø tu haønh ñoái trò taêng tröôûng. 8. Thaønh töïu taâm tòch dieät nhö vaäy; laø dieäu löïc thöù nhaát cuûa söï tu haønh ñoái trò taêng tröôûng. 9. Thaønh töïu taâm hoaøn toaøn tòch dieät nhö vaäy; laø noùi veà quaû nôi hai caâu tröôùc ñaõ hieån baøy. Ñoù goïi laø Quaû thöù hai, cuûa “Trong söï toân kính ngöôøi thuyeát phaùp kia, phaùt khôûi haønh baùo aân. Theá naøo laø trong haønh phöông tieän kia, phaùt khôûi söï sieâng naêng tinh tieán? Kinh: “Boà-taùt aáy, thaønh töïu tinh tieán khoâng ngöøng nghæ nhö vaäy, thaønh töïu tinh tieán khoâng taïp nhieãm, tinh tieán khoâng thoái chuyeån, tinh tieán roäng khaép, tinh tieán voâ bieân, tinh tieán saùng toû, tinh tieán khoâng gì saùnh baèng, tinh tieán khoâng hoaïi, tinh tieán giaùo hoùa taát caû chuùng sinh, tinh tieán kheùo phaân bieät ñaïo ñuùng ñaïo khoâng ñuùng”. Luaän: ÔÛ trong haønh phöông tieän kia, phaùt khôûi söï sieâng naêng tinh tieán thaønh töïu tinh tieán khoâng ngöøng nghæ… Möôøi caâu thöù ba (ñôït 3) naøy chæ roõ veà Tinh tieán khoâng ngöøng nghæ. Tinh tieán naøy coù chín loaïi: 1. Tinh tieán aáy ñöôïc theå hieän moät caùch thuaàn nhaát bình ñaúng. Nhö Kinh noùi: “Tinh tieán khoâng taïp nhieãm”. Taïp nhieãm laø chæ cho vöøa löôøi bieáng vöøa caáu nhieãm, hoaëc thaùi quaù hoaëc baát caäp. 2. Ñoái vôùi Thöøa cuûa mình khoâng ñoäng. Nhö Kinh noùi: “Tinh tieán khoâng thoái chuyeån”. 3. Nhôù nghó roäng khaép. Nhö Kinh noùi: “Tinh tieán roäng khaép”. 4. Vì voâ löôïng chuùng sinh maø laøm lôïi ích, nguyeän thaâu nhieáp vaø daãn daét. Nhö

Kinh noùi: “Tinh tieán voâ bieân”. 5. Luoân chí taâm haønh trì thuaän hôïp. Nhö Kinh noùi: “Tinh tieán saùng toû”. 6. Tu taäp vöôït hôn caùc loaïi tinh tieán khaùc. Nhö Kinh noùi: “Tinh tieán khoâng gì saùnh baèng”. 7. Moïi haønh cuûa ma phieàn naõo khoâng theå phaù hoaïi. Nhö Kinh noùi: “Tinh tieán khoâng hoaïi”. 8. Thaâu nhieáp vaø daãn daét. Nhö Kinh noùi: “Tinh tieán giaùo hoùa heát thaûy chuùng sinh”. 9. Coù theå ñoaïn tröø nghi hoaëc, haøng phuïc ngoân thuyeát cuûa keû khaùc, tu taäp chaân chaùnh. Nhö kinh noùi: “Tinh tieán kheùo phaân bieät ñaïo chaùnh

taø”. Ñoù goïi laø Quaû trong haønh phöông tieän kia phaùt khôûi söï sieâng naêng tinh tieán”. Theá naøo laø caûnh giôùi cuûa taâm goác kia luoân ñaày ñuû? Kinh: “Boà-taùt aáy, nôi caûnh giôùi cuûa taâm saâu xa chuyeån sang thanh tònh. Caûnh giôùi cuûa taâm saâu xa khoâng maát. Lónh vöïc tin hieåu chuyeån sang saùng toû thoâng suoát, caên thieän ñaõ sinh caøng taêng tröôûng, xa lìa moïi thöù ueá tröôïc cuûa theá gian, ñoaïn tröø caùc taâm nghi, khoâng coù löôùi nghi, hieän tieàn ñaày ñuû, thaønh töïu hyû laïc, ñöôïc Nhö Lai hieän tieàn gia hoä, thanh töïu taâm saâu xa voâ löôïng hieän tieàn”. Luaän: Möôøi caâu thöù tö (ñôït 4). Töùc laø ñoaïn kinh goàm boán möôi caâu, noùi boán loaïi quaû chæ roõ veà caûnh giôùi cuûa taâm kia chuyeån sang thanh tònh. Caûnh giôùi cuûa taâm; laø taâm döïa vaøo Boà-ñeà phaàn, nhö caâu ñaàu ñaõ chæ roõ. Caûnh giôùi cuûa taâm thanh tònh coù chín loaïi: 1. Taâm ñaïo kia tu haønh taêng tieán. Nhö Kinh noùi: “Caûnh giôùi cuûa taâm saâu xa khoâng maát”. 2. ÔÛ trong choã chöùng ñaéc thaéng thöôïng, chuyeån sinh taâm quyeát ñònh. Nhö kinh noùi: “Lónh vöïc tin hieåu chuyeån sang saùng toû, thoâng suoát”. 3. Nhaân ñoái trò taêng tröôûng. Nhö Kinh noùi: “Caên thieän ñaõ sinh caøng taêng tröôûng”. 4. Dieät tröø caùc chöôùng ngaïi. Nhö Kinh noùi: “Xa lìa moïi thöù ueá tröôïc cuûa theá gian”. 5. Ñoaïn tröø caùc söï nghi ngôø aån kín ñoái vôùi ñòa naøy. Nhö Kinh noùi: “Ñoaïn tröø caùc taâm nghi”. 6. Do ñoaïn tröø nghi cho neân ñoái vôùi caùc xöù khaùc luoân quyeát ñònh. Nhö kinh noùi: “Hieän tieàn ñaày ñuû, khoâng coù löôùi nghi”. 7. Döïa vaøo haønh an laïc thuø thaéng. Nhö Kinh noùi: “Thaønh töïu hyû- laïc”. 8. Döïa vaøo dieäu löïc ñeå giaùo hoùa chuùng sinh. Nhö Kinh noùi: “Nhö Lai hieän tieàn gia hoä”. 9. Döïa vaøo taâm Tam-muoäi voâ löôïng hieän coù, moïi chöôùng ngaïi cuûa trí ñeàu ñöôïc thanh tònh. Nhö Kinh noùi: “Thaønh töïu taâm saâu xa voâ löôïng hieän tieàn”. Ñoù goïi laø Quaû caûnh giôùi cuûa taâm goác luoân ñaày ñuû. Kinh: “Boà-taùt aáy, truù nôi ñòa Dieäm cuûa baäc Boà-taùt roài, ñöôïc thaáy nhieàu chö Phaät. Do dieäu löïc cuûa ñaïi thaàn thoâng-ñaïi nguyeän, cho neân

ñöôïc thaáy nhieàu traêm Phaät cho ñeán nhieàu traêm ngaøn na-do-tha Phaät, ñöôïc thaáy nhieàu öùc Phaät cho ñeán nhieàu traêm ngaøn vaïn öùc na-do-tha Phaät. Do dieäu löïc cuûa ñaïi thaàn thoâng-ñaïi nguyeän, cho neân Boà-taùt naøy, khi gaëp Phaät ñeàu ñem taâm höôùng thöôïng, taâm saâu xa toân troïng, cung kính, taùn thaùn, cuùng döôøng y phuïc, thöùc aên uoáng, ngoïa cuï, thuoác men, taát caû moïi vaät duïng cuùng döôøng thaûy ñeàu phuïng thí, duøng caùc thöù caùc loaïi taïo neân

an laïc thöôïng dieäu cuûa baäc Boà-taùt cuùng döôøng cho chuùng Taêng, ñem caùc caên thieän naøy, ñeàu nguyeän hoài höôùng veà ñaïo quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. ÔÛ nôi truù xöù cuûa chö Phaät, sinh taâm cung kính toät baäc, moät loøng laéng nghe chaùnh phaùp, nghe roài hoï trì, tuøy söùc tu taäp, ôû trong phaùp cuûa chö Phaät xuaát gia hoïc ñaïo. Boà-taùt aáy, vôùi taâm saâu xa quyeát ñònh tin hieåu, caøng trôû neân saùng toû, thanh tònh. Boà-taùt aáy, truù nôi ñòa Dieäm cuûa baäc Boà-taùt, ôû trong voâ löôïng traêm ngaøn vaïn öùc na-do-tha kieáp, taâm saâu xa luoân quyeát ñònh tin hieåu, thanh tònh bình ñaúng. Caùc caên thieän kia luoân chuyeån sang saùng saïch, thuø thaéng. Naøy caùc Phaät töû! Ví nhö vaøng roøng töø ban ñaàu ñöôïc caùc thôi kim hoaøn kheùo leùo luyeän, söûa, taïo ra nhöõng vaät duïng trang söùc ñeïp ñeõ thaønh töïu khoâng maát. Nhöõng vaät duïng khoâng phaûi laø trang söùc khaùc, ñoái vôùi vaøng roøng voán khoâng theå saùnh kòp. Naøy caùc Phaät töû! Boà-taùt kia cuõng nhö vaäy, truù nôi ñòa Dieäm cuûa baäc Boà-taùt naøy, nhöõng caên thieän kia thaønh töïu khoâng thoái chuyeån, caên thieän cuûa ñòa döôùi khoâng theå saùnh kòp. Naøy caùc Phaät töû! Ví nhö ngoïc baùu ma ni phaùt sinh aùnh saùng, vaàng aùnh saùng thanh tònh coù theå phoùng ra aùnh saùng, thaønh töïu khoâng maát. AÙnh saùng cuûa nhöõng vaät baùu khaùc khoâng theå xaâm ñoaït. Heát thaûy moïi tröôøng hôïp gioù giaät, möa doàn, nöôùc töôùi, aùnh saùng kia cuõng khoâng taét. Naøy caùc Phaät töû! Nhö vaäy, Boà-taùt an truù nôi ñòa Dieäm cuûa baäc Boà-taùt naøy, nhöõng Boà-taùt ôû ñòa döôùi khoâng theå theo kòp. Taát caû caùc thöù ma cuøng caùc loaïi phieàn naõo ñeàu khoâng theå phaù hoaïi. Boà-taùt aáy, trong boán Nhieáp phaùp, thì ñoàng söï laø hôn haún, trong möôøi Ba-la-maät thì Tinh tieán Ba- la-maät laø taêng thöôïng, caùc Ba-la-maät khaùc khoâng phaûi laø khoâng tu taäp, nhöng tuøy theo söùc, theo phaàn. Naøy caùc Phaät töû! Ñoù goïi laø löôïc neâu veà ñòa Dieäm, laø Ñòa thöù tö cuûa baäc Boà-taùt. Chö Boà-taùt truù trong ñòa naøy, nhieàu laàn laøm Thieân vöông coõi trôøi Tu-daï-ma, moïi söï taïo taùc ñeàu töï taïi, dieät tröø caùc thöù kieán chaáp veà thaân cuûa chuùng sinh. Duøng phöông tieän thieän xaûo, khieán cho caùc chuùng sinh an truù trong chaùnh kieán, nhöõng nghieäp thieän ñaõ laøm nhö boá thí-aùi ngöõ-lôïi haønh-ñoàng söï, caùc phöôùc ñöùc aáy ñeàu khoâng lìa nieäm Phaät nieäm

SOÁ 1522 - LUAÄN THAÄP ÑÒA KINH - Quyeån 6 618

Phaùp nieäm Taêng, nieäm Boà-taùt, nieäm haïnh cuûa Boà-taùt, nieäm Ba-la-maät, nieäm möôøi ñòa, nieäm dieäu löïc khoâng hoaïi, nieäm voâ uùy, nieäm phaùp baát coäng cuûa Phaät. Cho ñeán khoâng lìa nieäm ñaày ñuû veà trí Nhaát thieát chuûng, trí Nhaát thieát trí, luoân sinh taâm naøy: Mình neân ñoái vôùi heát thaûy chuùng sinh, laø ngöôøi ñöùng ñaàu, laø hôn haún, laø lôùn, laø dieäu, laø vi dieäu, laø treân, laø voâ thöôïng, laø ngöôøi daãn daét, laø vò töôùng, laø baäc thaày, laø baäc toân quyù cho ñeán laø choã döïa cuûa trí Nhaát thieát trí. Boà-taùt laïi töø nieäm aáy phaùt khôûi haønh tinh tieán, do dieäu löïc cuûa tinh tieán, cho neân trong khoaûng moät nieäm, ñaït ñöôïc öùc Tam-muoäi, coù theå thaáy öùc Phaät, coù theå nhaän bieát öùc thaàn löïc cuûa Phaät, coù theå laøm chuyeån ñoäng öùc theá giôùi cuûa Phaät, coù theå ñi vaøo öùc theá giôùi cuûa Phaät, coù theå soi chieáu öùc theá giôùi cuûa Phaät,

coù theå hoùa ñoä chuùng sinh nôi öùc theá giôùi cuûa Phaät, coù theå truù trong öùc kieáp, coù theå bieát roõ veà söï vieäc nôi öùc kieáp cuûa ñôøi quaù khöù-vò lai, coù theå kheùo hoäi nhaäp nôi öùc phaùp moân, coù theå bieán hoùa thaân laøm öùc thaân, nôi moãi moãi thaân coù theå thò hieän öùc Boà-taùt duøng laøm quyeán thuoäc. Neáu duøng nguyeän löïc töï taïi thaéng thöôïng, thì nguyeän löïc cuûa Boà-taùt coøn vöôït hôn soá löôïng aáy. Boà-taùt thò hieän ñuû caùc loaïi thaàn thoâng, hoaëc nôi thaân, hoaëc aùnh saùng, hoaëc thaàn thoâng, hoaëc nôi maét, hoaëc caûnh giôùi, hoaëc aâm thanh, hoaëc haønh hoùa, hoaëc laøm trang nghieâm, hoaëc gia hoä, hoaëc tin töôûng, hoaëc taïo nghieäp. Caùc thaàn thoâng aáy, cho ñeán voâ löôïng traêm ngaøn vaïn öùc na-do-tha kieáp cuõng khoâng theå tính bieát heát". Luaän: Boà-taùt aáy vôùi taâm saâu xa quyeát ñònh tin hieåu thanh tònh, bình ñaúng, caùc caên thieän kia caøng trôû neân saùng saïch thuø thaéng, nhö caùc Boà-taùt nôi ñòa thanh tònh khaùc. Duï veà vaøng roøng taïo ra caùc vaät duïng trang söùc; laø duï cho A-haøm (Phaùp khoâng gì saùnh) nôi Trí hieän taùc chöùng trang nghieâm, chæ roõ veà Trí chöùng ñaéc. Nhö kinh noùi: "Ví nhö vaøng roøng töø ban ñaàu...". Duï veà ngoïc baùu ma ni phaùt sinh aùnh saùng; laø aùnh saùng phaùp nôi trí chöùng ñaéc cuûa Boà-taùt, nhö aùnh saùng nôi ngoïc baùu ma ni, phoùng ra aùnh saùng cuûa phaùp khoâng gì saùnh, nhaäp vaøo voâ löôïng phaùp moân, chæ roõ nghóa AÙnh saùng nôi caûnh giôùi cuûa Trí soi chieáu khaép. Do yù nghóa aáy cho neân ñòa naøy ñöôïc goïi laø Dieäm (AÙnh löûa). Nhö kinh noùi: "Naøy caùc Phaät töû! Ví nhö ngoïc baùu ma ni phaùt sinh aùnh saùng...". Phaùt sinh aùnh saùng: laø coù ñaày ñuû aùnh saùng. Vaàng aùnh saùng thanh tònh; laø aùnh saùng vieân maõn, khoâng caáu nhieãm.

Moïi taïo taùc ñeàu töï taïi: töùc laø phaù tröø thaân kieán cuûa caùc chuùng sinh. Trong ñoù taïo taùc laø choã taïo taùc, töï taïi laø naêng löïc. Phaàn coøn laïi nhö tröôùc ñaõ noùi, neân bieát.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.